

b. til enhver tid at avgi de bestemmelser, der maatte paakræves til gjen-nemførelse av denne beslutning.

Efter forslag av præsidenten besluttedes derefter enstemmig:

1. Saken behandles straks.
2. Den æskede bemyndigelse gives.

Præsidenten: Eg skal segja fraa, at naar eg ikkje gjer framlegg um den vanlige fullmægt for præsident-laget til aa hyra det naudsynlege tal av referentar, er det paa grunn av eit skriv, som er kome fraa chefen for referentkorpsset, og som ikkje enno hev kunne verta dryfta og avgjort av præsident-laget. Det vil koma fyre seinare.

Der er kome melding til Stortinget, at Kongen hev fastsett opningi til i morgen kl. 1.

Dinest gjer eg framlegg um, at «præsidenten bemyndiges til at opnævne en deputasjon paa 7 medlemmer til ved Stortingets aapning at motta og igjen ledsage ved deres avreise Deres Majestæter kongen og dronningen.»

V o t e r i n g :

Præsidentens forslag bifaldtes enstemmig.

Præsidenten: Etter denne fullmægt nemner eg upp som deputation: Friis Petersen som formann og som dei andre medlemmer Michelet, Hagerup Bull, Blakstad, Fretheim, Spangelo og Ameln.

Endelig gjer eg framlegg um, at præsidenten vert gjeven fullmægt til, etter at Stortinget er opna og trontalen og meldingi um rikets tilstand er henda yver, aa uttala det vanlege ynskjet for Konge og fædreland. Daa ingen hev uttala sig imot, held eg fremlegget for samråystes vedteke.

Eg held det for ynskjelegt, naar Stortinget skal verta opna kl. 1, at repræsentantane er samla her kl. 12^{3/4}.

Møtet hævet kl. 1,15.

Møte den 23de januar kl. 1 form.

Præsident: Bryggesa a.

Mottat av den dertil opnævnte deputation infandt Hans Majestæt kongen og Hendes Majestæt dronningen sig kl. 1 i Stortinget, ledsaget av regjeringens medlemmer, Høiesteret og flere autoriteter.

Hans Majestæt kongen oplæste følgende trontale:

Hr. præsident, mine herrer repræsentanter.

Jeg hilser folkets repræsentanter velkommen til deres ansvarsfulde gjerning og ønsker Stortinget lykke til at løse de mange og viktige oppgaver, som foreligger, til gavn for fædrelandet.

Rikets forhold til fremmede magter er venskabelig.

I januar 1912 har der fundet forhandlinger sted i Kristiania mellom norske, russiske og svenske delegerte angaaende Spitsbergen. Der undertegnedes en slutningsprotokol med ændret utkast til overenskomst om Spitsbergen og utkast til avtale om endel okkupationer av grundstykker sammesteds. Disse utkast er forelagt de interesserte magter. Den nye konferanse, som slutningsprotokollen bebuder, har hittil ikke kunnet avholdes.

Mellem Norge og Nederlandene er der den 20de mai 1912 avsluttet en handels- og sjøfartstraktat, som forrige aar blev forelagt Stortinget, men da ikke behandlet.

Ved kgl. resolution av 18de december 1912 blev der utfærdiget nye almindelige næutralitetsbestemmelser for Norge, hvilke i alt væsentlig stemmer overens med bestemmelser, som den 20de samme maaned blev utfærdiget i Danmark og Sverige.

Den kommission, som blev nedsat ved kongelig resolution av 29de juni 1911 for at anstille undersøkelser om Norges sjøgrænse ved Finmarken, har i februar 1912 avgitt sin indstilling.

Det forløpne aar har været gunstig for landets næringsveier.

Jordbruket har i 1912 git et særdeles godt utbytte. Avlingerne av saavel høi som korn og rotfrugter var gjennemgaaende større end almindelig, og kvaliteten var i det store og hele god. Frugthøsten gav derimot et mindre godt utbytte. For fædriftens vedkommende kan aaret betegnes som middels.

Skogbruket har hat et meget godt aar. Tømmerpriserne steg i løpet av aarets sidste halvdel saa høit, at de neppe nogengang tidligere har været saa høie.

Fiskerierne gav et meget godt utbytte. Skibsfarten har arbeidet under særdeles gode vilkaar. Handelen og industrien har hat gunstige konjunkturer. Omsætningen har været stigende. Arbeidsledighet har ikke fundet sted i nogen større utstrækning.

Statsregnskapet for forrige budgettermin viser et betydelig overskud som følge av stigning i de ordinære statsindtægter.

Budgettet for næste termin er opgjort uten nye skatter.

Den som privatbane anlagte jernbane fra Grimstad til Rise station paa Arendal—Aamlibanen er overtatt av staten og drives som en del av Arendal—Aamlibanen. Den nye ordning av statsjernbanernes administration er under gjennemførelse.

Med forbehold av Stortings samtykke er avsluttet kontrakt om istandbringelse av en station for traadlos telegrafforbindelse mellom Norge og Amerika. Forslag om den hertil fornødne bevilgning vil bli Stortingen forelagt.

Den kommission, som er nedsat til utredning av spørsmålet om nyttiggjørelse av statens vandrakraft, har under 29de mai 1912 avgitt indstilling angaaende utnyttelsen av Norefaldene. Saken er under videre bearbeidelse, og forslag vil antagelig kunne fremsættes for dette Storting.

I den utstrækning, hvori det hittil har kunnet ske, er forføininger truffet til anvendelse av de av forrige Storting givne ekstraordinære bevilgninger til forsvarsvæsenet, specielt til nybygning for marinen. De to pansrede kystforsvarsskibe og den bevilgede nye undervandsbaat er bestilt.

Gjennemførelse av den nye lov om det offentlige lægevæsen, som blev vedtatt av sidste Storting, foreslaaes iaaar paabegyndt med opprettelse av nogen av de mest paakrævede nye lægestillinger.

Paa det budgetforslag, som forelægges dette Storting, har der kunnet opføres forøkede bevilgninger til flere vigtige statsinstitutioner og nyttige formaal. Av det paareguelige overskud for indeværende regnskapstermin foreslaaes desuten endel bevilgninger i særlige øiemed.

Bevilgningerne til medicinalvæsenet er foreslaat betydelig forhøjet. Der foreslaaes økede bevilgninger til foranstaltningerne mot tuberkulosen, deriblandt bevilgning til fortsættelse av byggearbeidet paa de to sanatorier i Sætersdalen og Saltdalen, og paa skrofulosehospitalet i Vadssø. Det er hensigten, at disse arbeider mest mulig paaskyndes. Endvidere foreslaaes bevilgninger til fortsættelse av byggearbeidet paa rikshospitalets øienklinik og paa den nye kvindeklinik i Kristiania. Til paabegyndelse av et medicinsk seruminstitut og statslaboratorium er der likeledes foreslaat bevilgning.

Der er opført store bevilgninger til for-

økelse av jernbanernes driftsmateriel. Av det beløp, som foreslaaes anvendt til jernbanebygning, har kr. 500 000,00 kunnet gives plads paa det ordinære budget.

Bevilgningerne til hær og flaaate er forsøkt. Forslag er fremsat om oprettelse av militær flyveskole til forberedelse av flyvevæsenets faste optagelse i forsvaret.

En række av vigtige lovforslag vil bli forelagt Stortingen til behandling. Forslaget til en civilprocesordning vil paany bli fremsat, idet det nu er omarbeidet paa grundlag av den forsterkede justiskomités arbeide. Likeledes vil bli fremsat paany forslag til lov om arbeidstvister, til forandring i bygningsloven for Kristiania, til lov om forsorg for barn og de dermed sammenhængende ændringer i lovgivningen om barn, som er født utenfor egteskap, og om forældre og egtebarn. Endvidere fremsættes forslag til ny lov om inkasso-, auktions-, retshjælps- og oplysningsvirksomhet, til ny lov om haandverksnæring og til lov om farvning av utenlandsk frø. Forslag til ny lov om vogtepligt og gjerdehold, til forandringer i utskiftningsloven, til ny lov om Norges landbrukshøjskole og til forandringer i lov om avhændelse av statens jord i Finmarken er under arbeide.

Kommisionen til behandling av en invaliditets- og alderdomsforsikring har avgitt sin indstilling.

Jeg ber Gud velsigne Stortings gjerning og erklærer herved Norges 62de ordentlige Stortings forhandliger aapnet.

Git paa Kristiania slot 21de januar 1913.

Haakon.

Jens Bratlie.

Hesselberg.

Efterat en beretning om rikets tilstand og bestyrelse var oplæst av statsraad Stang, mottok **Præsidenten** paa Stortings vegne forannævnte dokument og ytret:

Det Storting, som no skal gaa til arbeidet sitt, hev baade mange og store uppgaavor aa arbeida med. Arbeidet vert ikkje lett; men eg er viss paa, at Stortingen vil leggja all si kraft i arbeidet, og me hev det haab, at me i samarbeid med kongemagt skal kunna løysa uppgaavorne til held og

28 1913. 28 januar — Forslag til forandringer i forretningsordenens §§ 10 og 12.

lukka for landet vaart. Med det haab samlast me i ynskjet: Gud signe Kongen, Gud signe federalandet!

Dette ønske istrømte Stortingets øvrige medlemmer.

Hans Majestæt kongen med følge forlot derefter Stortinget, ledsaget av den deputasjon, som hadde fungert ved mottagelsen.

Præsidenten: Eg fyreslær, at «tronaten og beretningen om rikets tilstand utlægges for at foretages i et senere møte».

Votering:

Præsidentens forslag bifaldtes enstemmig.

Møtet hævet kl. 1,30.

Møte den 25de januar kl. 11 form.

Præsident: Bryggesa a.

Dagsorden:

Referat.

Statsraad Hovdenak overbragte endel kongelige propositioner, der senere vil bli referert.

Præsidenten: Eg skal gjera kjend, at det som vanleg er reservert plassar i Vaar Frelsars kyrkje for dei repræsentantar, som vil lyda messa i morgen. Som vanleg plar me gaa samla her frå Stortinget, og dei, som vil lyda messa, bør vera her kl. 10^{1/4}. Kunngjering vil verte uppslege paa tavla.

Møtet hævet kl. 11,15.

Møte den 28de januar kl. 10 form.

Præsident: Bryggesa a.

Dagsorden:

Referat:

Præsidenten: Fraa repræsentanten Sæbø er innkomne eit skriv, som lyd soleis:

«Til Stortinget.

I henhold til vedlagte lægeerklæring meddeles, at jeg fra idag og indtil videre ikke kan møte i Stortinget.

Kristiania 25de januar 1913.

L. Sæbø.»

Lekjarattesten lyd paa, at stortingsmann Sæbø paa grunn av sjukdom maa leggjast inn paa sjukehus. Attesten er underteikna Peter F. Holst.

Det er ikkje sagt noko um, kor langvarigt dette sjukehusophold vil verta, og præsidenten hadde ikkje tenkt idag aa fyreslaa nokon varamann innkallt. Dersom det ikkje vert reist krav frå nokon annan kant, so vil det ikkje ske, av di me fær avvernt nærmare melding um, kor langvarigt dette sjukdoms-upphald vil verta. Eg gjeng ut ifraa, at det vil verta framgjenge paa den maate som av præsidenten antyda.

Referat:

Indstilling fra valgkomiteen angaaende nedsettelse av en justiskomite nr. 2 m. v.

Præsidenten: Valgkomiteen kan ikkje faa sett ned dei faste komitear, fyrr dei spursmaal, som er omhandle i denne innstillingi, er avgjort, og eg vil difyr fyreslaa, at denne saki behandlast strakst. Daa ingen hev teke til motmæle, gjeng eg ut ifraa, at præsidentens framlegg er vedteke.

Komiteen hadde indstillet:

I.

Foruten de i reglementets § 11 anordnede faste komiteer nedsettes en justiskomite nr. 2 til behandling av forslagene til en forandering av civilproseslovgivningen og i tilfølde andre lovforslag.

Castberg: Der staar ikke i dette forslag nævnt noget om komiteens medlemsantal. Jeg forutsætter efter de forhandlinger, som har fundet sted i valgkomiteen, at der ikke blir tale om, at den blir faat alligere end paa 7 medlemmer.

Votering:

Indstillingens I bifaldtes enstemmig.

Videre var indstillet:

II.

Stortingets forretningsordens § 10, 1ste punktum og § 12, 1ste og 2det punktum skal herefter lyde saaledes:

§ 10, 1ste punktum.

Straks etterat valgkomiteen er nedsat, sammentræder de av dens medlemmer, som